

UNITAT 4

Títol II. Competències, funcions, organització institucional i finançament

CONTINGUTS

- 1. Competències en polítiques de gènere**
 - a. Competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears**
 - b. Competències pròpies dels consells insular**
 - c. Competències municipals**
- 2. Organització institucionals i coordinació entre les administracions públiques**
- 3. Consell de participació de les Dones**
- 4. Bibliografia**

1. Competències en polítiques de gènere

El Títol II de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, regula les competències, les funcions, l'organització institucional i el finançament de les administracions públiques en aplicació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears en tot el que es refereix a les polítiques de gènere i a les dones. La Llei atorga les competències en aquesta matèria, i en lo referent a la conciliació de la vida familiar i laboral, així com a la prevenció i l'atenció integral de la violència masclista a l'Administració de la comunitat autònoma en el conjunt de les Illes Balears, i en els àmbits territorials respectius, a les administracions dels consells insulars. El text habilita també a les administracions locals a exercir aquestes competències en les matèries de promoció de la igualtat d'oportunitats i de prevenció de la violència masclista, però dins els termes que la Llei Reguladora de les Bases del Règim Local preveu. Per tant, per a la Llei, són competents el Govern, els consells insular i els municipis. Per als tres nivells, la nova Llei d'igualtat balear preveu al seu article 17 la necessitat de tots ells de consignar o preestablir als seus pressuposts els crèdits suficients per assegurar els recursos econòmics necessaris per tal d'executar les mesures i competències que els hi estableix aquesta llei.

- a. Competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears,** es troben dins l'article 13 de la Llei, d'entre la vintena de competències exposades en aquest punt, el Govern haurà de «mantenir estadístiques actualitzades» per disposar d'un coneixement de les diferències entre dones i homes; fer un seguiment de l'aplicació de la normativa o investigar i detectar situacions de discriminació per raó de sexe i adoptar mesures per eradicar-les. Aquestes tasques seran dutes a terme per conducte de l'Institut Balear de la Dona i les unitats administratives - una de les figures implantades a la Llei que es veuran a continuació-. La llista de competències és la següent:

- a) Crear i adequar estructures, programes i procediments per integrar la perspectiva de gènere en la seva activitat administrativa.
- b) Planificar i elaborar els principis generals d'actuació en matèria d'igualtat de dones i homes.
- c) Dissenyar i executar mesures d'acció positiva i de programes i serveis l'àmbit territorial de les quals siguin les Illes Balears.
- d) Avaluar les polítiques d'igualtat en l'àmbit de les Illes Balears i el grau de compliment d'aquesta llei.
- e) Col·laborar amb les diferents administracions públiques en matèria d'igualtat de dones i homes.
- f) Establir mesures de foment amb la finalitat de dotar els consells insulars, els ajuntaments i la resta d'entitats locals de recursos materials, econòmics i personals per desenvolupar programes i activitats adreçats a la consecució de la igualtat de dones i homes.
- g) Planificar i dissenyar la metodologia per adequar les estadístiques al principi d'igualtat, i també adequar i mantenir estadístiques actualitzades que permetin tenir un coneixement de les diferències entre dones i homes en els diversos àmbits d'intervenció autonòmica.
- h) Dur a terme estudis i investigacions sobre la situació de les dones i els homes l'àmbit territorial dels quals siguin les Illes Balears.
- i) Dur a terme activitats de sensibilització sobre la situació de desigualtat de dones i homes, i sobre les mesures necessàries per promoure la igualtat, l'àmbit territorial de les quals siguin les Illes Balears.
- j) Fer un seguiment de la normativa autonòmica i de la seva aplicació d'acord amb el principi d'igualtat entre dones i homes.
- k) Facilitar assistència tècnica especialitzada en matèria d'igualtat als consells insulars, a les entitats locals i a les entitats públiques i privades que actuïn a les Illes Balears en matèria d'igualtat.
- l) Establir mesures de foment per dotar les empreses i les organitzacions de recursos materials, econòmics i personals per desenvolupar plans, programes i activitats adreçats a la consecució de la igualtat de dones i homes.
- m) Prestar serveis o establir programes de caràcter pluriinsular amb l'objectiu de garantir l'accés als drets de les dones que pateixen discriminació múltiple.
- n) Establir relacions i canals de participació i col·laboració amb les federacions d'associacions, amb la iniciativa privada, amb associacions de l'àmbit de la comunitat autònoma i amb

organismes i institucions de les Illes Balears, i també d'altres comunitats autònomes, de l'Estat i de l'àmbit internacional.

o) Establir els principis generals i les condicions mínimes bàsiques i comunes aplicables per acreditar entitats per prestar serveis en matèria d'igualtat de dones i homes.

p) Investigar i detectar situacions de discriminació per raó de sexe i adoptar mesures per eradicar-les.

q) Exercir la potestat sancionadora en el seu àmbit competencial.

r) Dur a terme qualsevol altra funció inclosa en aquesta llei o que li sigui encomanada en el seu àmbit de competència.

b. Competències pròpies dels consells insular, la Llei dirigeix aquestes competències a les atribuïdes com a pròpies per aquets ens de conformitat amb l'article 70.20 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. No obstant, per a fer efectives aquestes competències han d'haver estat objecte de translació a les institucions insulars, necessàriament mitjançant un decret de traspàs acordat en comissió mixta. Només amb la constància d'aquest traspàs, el corresponent consell insular podrà elaborar la seva pròpia cartera de polítiques públiques d'igualtat de gènere.

c. Competències municipals, la llei ens trasllada a la Llei Reguladora de les Bases del Règim Local, per a incidir en el fet de que els municipis poden exercir competències delegades sempre que l'administració titular de la competència ho faci per a millorar la eficiència de la gestió pública, contribueixi a eliminar duplicitats administratives i es faci d'acord a la legislació d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera. Per altre banda, també podrà exercir competències no delegades quan es posi en risc la sostenibilitat financera del conjunt de la Hisenda municipal i sempre que no es provoqui un supòsit de execució simultània del mateix servei públic amb una altre Administració pública.

2. Organització institucionals i coordinació entre les administracions públiques

El Capítol II del Títol II de la Llei, fa menció als organismes creats per assolir els objectius que la fonamenten, i els separa en tres grans grups: els organismes d'igualtat - on es troba l'Observatori per la Igualtat i les unitats per a la igualtat -; els òrgans de coordinació i consultius -que són la Comissió per a la Igualtat de Gènere i el Consell de Participació de les Dones-; i la figura de la Defensora o el Defensor de la Igualtat de dones i homes.

L'Observatori per a la Igualtat i les unitats per a la igualtat, s'han de crear a totes les conselleries i als consells insulars, i també als municipis de més de 20.000 habitants. El primer d'ells, adscrit a l'Institut Balear de la Dona, adquireix les competències de cercar, analitzar i difondre informació periòdica i sistemàtica sobre l'evolució dels indicadors, desglossats per illes, d'igualtat de dones i homes a les Illes Balears, que serveixin per fer propostes de noves polítiques adreçades a canviar i millorar la situació de les dones en els diversos àmbits. D'altra banda, les unitats per a la igualtat, que s'hauran d'instaurar o designar a cada conselleria, hauran de vetllar per executar el que disposen la nova Llei d'igualtat i el pla estratègic d'igualtat de dones i homes que aprovi el Govern de les Illes Balears. Cal destacar que aquests òrgans hauran d'estar composts per professionals formats en igualtat de gènere. Segons l'article 18 de la Llei:

2. L'Observatori ha de disposar de dotació econòmica, mitjans tecnològics i personal especialitzat suficients per elaborar el sistema d'indicadors, tractar les dades i difondre-les.
3. Les funcions, la composició i el funcionament, i també les diferents àrees d'intervenció, s'han de determinar en un reglament que es desenvoluparà durant el primer any d'aplicació de la llei.

També es creen òrgans de coordinació i consultius, com ara el Consell per a la Igualtat de Gènere, encarregat de la coordinació interinstitucional de les administracions autonòmiques, insulars i locals. El Consell de Participació de les Dones, creat el 2008, ara queda legislat a l'article 21 de la Llei d'igualtat de dones i homes. La finalitat bàsica d'aquest es la d'afavorir l'associacionisme i la participació de les dones en els termes que les puguin afectar.

Alhora, la Sindicatura de Greuges, en la manera i en les condicions que estableix la normativa reguladora, ha de vetlar especialment perquè les administracions públiques compleixin les previsions que estableix aquesta llei. Per això, i amb aquesta finalitat, es pot nomenar una defensora o un defensor de la igualtat de dones i homes adjunta o adjunt a la Sindicatura de Greuges.

Finalment, la Llei fa una menció expressa a les entitats privades que es dediquin a prestar serveis en matèria d'igualtat de dones i homes, establint que serà el Govern de les Illes Balears qui fixi per via reglamentaria els principis generals i les condicions mínimes bàsiques i comunes aplicables a les seves acreditacions com a entitats d'aquestes característiques, en tot cas, els criteris d'aquets fonaments ens basaran en la qualitat i l'eficàcia del servei que s'ofereixi.

3. Consell de participació de les Dones

L'article 21 de la nova Llei d'igualtat balear disposa:

1. En el marc d'aquesta llei, el Consell de Participació de les Dones es configura com el màxim òrgan de participació de caràcter autonòmic amb la finalitat d'afavorir l'associacionisme i la participació de les dones en els temes que les puguin afectar.

2. Les seves funcions són les que estableix el Decret 49/2008, de 18 d'abril, com a òrgan col·legiat de caràcter consultiu i d'assessorament de l'Administració de la comunitat autònoma.

El 18 d'abril de l'any 2008 es va aprovar al Govern, a proposta de la Conselleria d'Afers Socials, el Decret de creació del Consell de les Dones com òrgan consultiu i d'assessorament adscrit a l'Institut Balear de la Dona i que, a partir de la seva constitució, s'ha de convertir en l'interlocutor davant les administracions públiques referint-se als problemes que afecten a les dones, de manera que una de les seves funcions és la de promoure a les institucions mesures d'igualtat. Aquesta creació respon a una demanda històrica de les associacions de dones, i per tant, suposa un reconeixement al paper que desenvolupen aquestes entitats per aconseguir una societat més justa i igual per a dones i homes.

El Consell ofereix una via de lliure adhesió per fer efectiva la participació de les dones a través de les associacions i federacions de dones en el desenvolupament polític, laboral, social, econòmic, científic i cultural de les Balears. Així, un dels objectius d'aquesta entitat serà fomentar l'associacionisme de les dones per promoure la integració dels grups i les associacions de dones de les illes. Per aconseguir aquets fins, el Consell promourà i formularà suggeriments a l'administració pública, mitjançant la realització d'estudis, l'emissió d'informes o altres mitjans, per iniciativa pròpia o quan se li sol·liciti, mentre que també valorarà i dictaminarà, abans d'aprovar-los, els plans d'igualtat entre homes i dones en l'àmbit de la Comunitat Autònoma.

4. Bibliografia

Estatut d'Autonomia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes

Llei Reguladora de les Bases del Règim Local

<www.conselldemallorca.net>